

Debreczeni Független Újság

pártoktól független politikai napilap.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
Helyben: Vidéken:
Egy hóra. I kor. Egy hóra. I kor. 50 HLL.
Negyedévre 3 Negyedévre 4 50 .

Felolvas szerkesztő:
MEGEDŰS LORÁNT.
Kiadók és laptulajdonosok:
HOFFMANN és KRONOVITZ.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
DEBRECZEN,
Piacz-utca 47. és 48. szám.

A sámsoni vasut féli menetrendje

Hajdusámszon, október 6.

Vártuk ezt a menetrendet. Azt gondoltuk, hogy végre valahára a vasut igazgatósága a közönség jogos igényeire is figyelemmel lesz s beiktat abba a menetrendbe valami olyan újítást, mely a közönség érdekeit szolgálja s a régi gyatra beosztást, — ha némi részben is — megjavítja.

Nagyot csalódtunk! Szolgai utánzása ez is a régi menetrendnek, mely az első megszerkesztésnél is figyelmen kívül hagyta a közönség érdekét és most sem törődik azzal, mert minden a régiben maradt. Akinek Sámszonban egy óra alatt elvégezhető dolga volna, vagy viszont a városban, az kénytelen egész délelőttjét, vagy délutánját ott tölteni, mert a vasuti menetrend úgy van összeállítva, hogy a gazdasági tanintézet felé és felől járó vonatok Sámszon, Martinka, a körül eső erdősegek és nagyszámu szőlőskertek debreceni birtokosainak érdekeire semmi nemü tekintettel nincs. Hogy a helyzeten a Pallagra irányított vonatok, vagy csak azok egyikének, — mondjuk a délutáni vonatoknak, — Sámszonig való járatásával segíteni lehetne, az tagadhatatlan, de ahol olyan szüklátóköri az üzlet-politika, ahol a közönség és annak érdeke éppen semmi: ott hiába beszélünk helyes üzlet-politikáról.

Beszélhetnénk a magas személy- és teherszállítási díjakról; beszélhetnénk arról, hogy télen fütetlen kocsikban majd megveszi az utast az isten hidege; fel-említhetnők, hogy az egész vonaton soha úrszékes kocsi nem jár; vagy említsük azt, hogy sehol egy várószoba, ahol a szegény utas az idő viszontagságától védekezhessen. Nem emlíjük magat a sámsoni kis nyomorult várótermet, mely alig néhány négyszögletes területű. Ugylát-szik, ez a vasut azért épült, hogy ki-próbálja a magyar nép birkatürelmét. Valami bukott, nekünk úgy tetszik, mintha a Kolozsvárott félbenmaradt helyi vasut apró kocsijai volnának azok, a mikbe bepréselik ennek a vonalnak az utasait és csak azon csudálkozunk, hogy a gazdasági tanintézeti ifjúság, vele együtt a tanári kar — bár ők inkább kocsin járnak, — olyan türelemmel nézi ezt a tarthatatlan állapotot.

A sámsoni vasutvonal rövid, de eredetileg is úgy terveződött, hogy tovább épül Nyirbátorig. Azonban Szabolcsvármegye, amely okos és szívós politikával a vármegye érdekeit előbbre viszi, amely mindazzal, ami Nyiregyházát gazdaságilag emeli, törődik, gondoskodik arról, hogy a „Sámsoni vasut csak sámsoni maradjon.“

Ot a vármegye közigazgatási bizottsága és a vármegye közgyűlése minden forgalmi kérdést, akár közuti, akár vas-

uti vonatkozásu az, nagy érdeklődéssel tárgyal, minálunk pedig a közérdeke helyett alantjáró, kisszerű, személyi politikában merítjük kicsinyeinket és az ilyen kicsinynek látszó kérdéssel sem a városi, sem a vármegyei közigazgatási bizottság nem törődik.

Egy szerv, az ipar és kereskedelmi kamara, jóleső érzéssel mondjuk, foglalkozik ilyen kérdésekkel, van egy pár közigazgatási bizottsági tag is, aki néha néha ilyen kérdésekben hallatja szavát, de az a nagy és általános érdeklődés, melynek erkölcsi súlya volna, sehol sem jelentkezik.

Mikor a sámsoni legrövidebb vonal menetrendjének miserábilis helyzetéről és beosztásáról tárgyalunk, rá kell mutatnunk arra is, hogy a többi ide befutó vasutvonalak menetrendje sokban javítandó volna. Debreczenhez okos tarifa- és menetrend-politikával hozzá kell kapcsolni az 5000 léleknél többet számláló Sámsont, úgy hogy valóságos külvárosává legyen Debreczennek.

Debreczen a maga nagyarányu fejlődésével reflektál Sámszon kiváló termékeire. Sámszonban azonban nem indulhat semmi újítás, mert a magas üzleti politika még mindig olcsóbbá teszi a parasztszekér-fuvarát, mint a vasutat. — Csak egyetlen körülményt említnék, ez pedig az, hogy Sámszon naponta pár ezer liter tejet küldhetne ide, de oly magas a szál-

Új élet felé.

Irta: Römer Pál.

A croupier megrázta a golyót s néhány-szor hangosan kiáltotta:

— Mesieurs s'il vous plait!

Az aranyak pedig egyre sűrűn hullottak az asztalra a bankár elé, aki mohón sópörte gúlába a gazdag zsákmányt.

A kis játék-teremben vörös villamos reflektorok égtek, talán azért, hogy a sápadt szenvedélyes arcok színe ne lássék annyira, talán azért, hogy annál misztikusabbá tegye az amugy is érdekes vegyes milieut.

A hosszukás zöld asztal körül ültek a játékosok: elegáns külsejű arisztokraták, pazar eleganciájú nagyvilági dámák mélyen decoltált toillettekben vagyont érő ékszerekkel. Időnként pomerit és chérřit szüresölve, s illatos bódító finom cigarettákat füstölve. A levegőt meglehetősen nehézzé tette az alkohol gőz s a füst.

Oldalt bársony zsölyéken kimerült vagy megkopasztott alakok ültek s bamba vágyakozó arccal bámulták az asztalon felgyülemlett aranyakat.

Az internacionális társaságból kivált egy nyulánk fiatal katonatiszt. Tétet tét után vesztett el, de már szinte rabbá tette a játék s nem bírt szabadulni.

— Encorb une fois!

— Még egyszer!

Ez a kiáltás volt a leggyakoribb.

Már belenyult a játék a hajnali órákba.

Lassanként kevesebben lettek; de a tiszt még mindig ott volt s folyton vesztett, már nem is készpénzben, hanem becsület-szóra.

Mikor már a tenger felől felkelt a nap, az első sugarak beszűrődtek a könnyű selyem függönyön, a tiszt összeszámolta vesztettségét s konstataálta, hogy az meghaladja a 60 ezer frankot.

— Fini fini... sürgették a játék végét, mire a bankár, egy kis alacsony kövér ember besöpörte az aranyakat s a játékosok eloszlottak.

A tiszt felesatolta kardját s kábult, nehéz fejjel s alig néhány frank készpénzzel kibukdácsolt a teremből.

Ekkor már népes volt a strand, mosolygó arcu, nevető asszonyok jöttek vele szembe, s ő levertnek, hitványnak érezte magát. Mire hotel terraszára ért, már várta egy szöke, kék szemű fiatal nő, a felesége.

— Jegyezze meg, ha maga a házasságunk első hónapjában reggelig egyedül hagy, akkor egyáltalában nincs szükségem önre.

Érti, nincs szükségem önre, maradhat tovább is ott, ahol eddig töltötte az éjszakát. Különbén ez már a második eset és tudja, hogy egy egész éjjel nem aludtam? Higyje el, ez kíméletlenség, lelkületlenség!

A férfi nem mert szólni, érezte, hogy jobb ha hallgat s egyébként sem érzett elég lelki erőt a nagy vesztéség bevallására.

— Tehát nincs is szava, nem is menti magát? Ez helyes, egészen helyes. Figyelmeztetem, ha az eset ismétlődik, megfogom csalni, abban a pillanatban, amint újra egyedül hagy, a legelső férfival megosalom aki elem kerül, aztán mehet a lovagias érzelmeivel.

A férj nagyot lélegzett, lehanyatlott egy kis fonott székbe, melyet egész közel húzott a felesége fauteuiljéhez s csak annyit szólt:

— Nyomorult vagyok.

Mély csönd következett. A nő büszkén emelte föl a fejét, összébb vonta reggeli köntösét, mintha fáznék, s az gondolta:

A férjem most bizonyára megbánta tétét, s talán nem is csoda, hogy kimaradt, hisz édes istenkém nehezen tud egy ilyen katona ember beleszokni a házasság életbe; nem baj, — gondolta — ilyenből lesz a legjobb férj, csak nevelni kell!

— No ugy-e bocsánatot kér? szólt az

Kiváló linom és divatos
férfi vagy gyermek
ruhák

RENDE

férfi szabó czégnél kaphatók
DEBRECZEN, Piacz-utca 55.
.: (Hungária hávéház épületében.) .:

Olcsó szabott árak. Tulkövetelés
kizárva. Engedmény nincs.
Külön mértékosztály férfiak és
fiúk részére.

litási díj, hogy erre gondolni sem lehet. Ugy gondoljuk, hogy a sámsoni vasut igazgatóságában Sámsonnak is, Debrecennek is vannak kiküldöttjei; kérdezzük tőlük: gondolkodtak-e már erről az igazán retrográd irányú vasuti politikáról? Kérjük: érdeklődjenek és gondolkozzanak és ami fő, az intézőket kényszerítsék a közönség jogos érdekeinek kielégítésére.

Egy sámsoni.

Lengyelek Debrecenben.

Ünnepélyes fogadtatás.

Mint már megírtuk, a lengyeli Magyar-lengyel egyesület hatalmas küldöttséggel vett részt az aradi emlékünnepeken. A lengyelek Aradról holnap, csütörtökön Debrecenbe jönnek a budapesti Turul szövetség számos tagja kíséretében, hogy megismerjék az alföld színmagyar metropolisát.

A lengyeleket, akik holnap délután érkeznek Debrecenbe, impozáns fogadtatásban részesíti a város közönsége. A városi tanács testületileg jelenik meg az állomáson, ahol üdvözlő beszéddel fogják az érkezőket fogadni. Azután elszállásolják őket a Royal- és a Bika szállodában, majd szűkebb ebédet rendeznek tiszteletükre. Délután megfogják tekinteni a kollegiumot, a nagytanulmányt, majd a helyi vasut külön kocsijárat kimennek a Pallagra és azonnal vissza a városba. Este tiszteletükre a színházban díszelőadás, mely alkalommal a János vitéz kerül műsorra. A lengyelek fél kilenc óráig a színházban maradnak, azután átvonulnak a Bika-szálloda dísztermébe, ahol a város fényes bankettet ad a tiszteletükre.

Ha a vendégek csütörtökön nem utaznak tovább, akkor délelőtt a Hortobágyot is megmutatják nekik.

A vendég lengyelek Aradról Nagy György és Kovács Ernő országgyűlési képviselők vezetésével jönnek Debrecenbe.

A város közönsége részéről kedves figyelem volna a lengyelek iránt, ha a Piac utcán fellebbogóznák a házakat. Azok után a meleg és tüntető fogadtatások után, me-

lyekben Sátoraljaujhelyen, Miskolcon, Hatvanban, Szolnokon és Aradon részesítették őket, Debrecen városának is tanujelét kell adni vendégszeretetének.

A király és Kossuth.

Bécsi támadások a függetlenségi vezérek ellen.

A politikai válság eseményei.

A képviselőház tegnapi határozatának hatása alatt áll az egész politikai világ. A függetlenségi párt álláspontjának megfelelően most már együtt marad a képviselőház, hogy — ha nem is teszi vita tárgyává a politikai helyzetet — bármely pillanatban módjában legyen beleszólni a kibontakozás módozatai fölött folyó tanácskozásokba.

A király még gondolkodik?

Ezekben a tanácskozásokban a legutolsó momentum Kossuth Ferenc szombati két órás audienciája volt, amely után határozta el a függetlenségi párt mostani taktikáját. Kossuth kihallgatásának eredményéről egyrészt azt mondják, hogy a király határozottan tudomására adta Kossuth Ferencnek, hogy őt sohasem nevezi ki miniszterelnöknek s hogy tiszta függetlenségi kormányról szó sem lehet, másrészt azonban utalva a „Freundenblatt“ ismeretes vasárnapi cikkére, azt mondják, hogy a tárgyalások tovább fognak folyni a függetlenségi párt vezérével.

A tárgyalások további folytatásának megindítása pedig most már a királytól függ. Neki kell elhatározni, hogy kit akar most meghallgatni, hogy aztán döntson afelől, kiknek tanácsát hajlandó követni. Wekerle Sándor miniszterelnök azt hitte, hogy már ma megjelenhetik a király előtt, hogy erre vonatkozó elhatározását átvegye, azonban eddig még nem

kapott meghívást. A király elhatározásának ez az elhalasztása bizonyára szoros összefüggésben áll a képviselőház tegnapi határozata következtében megváltozott helyzettel.

Bécsi támadás.

Ezt igazolja a bécsi lapok magukartása is. Bécsből táviratozzák ugyanis, hogy ma reggel az összes bécsi lapok — valamennyien ugyanarról a helyről informálva — a legbrutálisabb támadást intézik Kossuth Ferenc és Justh Gyula ellen, akiket ezenkívül összevesztetni is igyekeznek. A „Neue Freie Presse“, a bécsi liberális párt lapja a legesodátosabban egyetért a Luegeristákkal és ugyanazt a verset fújja, mint a „Reichspost“ és a „Vaterland“. Valamennyien azt hirdetik, hogy a függetlenségi párt képtelen a kormány átvételére és hogy Justh Gyula csoportjával letörte Kossuth Ferencet, ami azt bizonyítja, hogy Kossuthot egyáltalán nem lehet a függetlenségi párt vezérének tekinteni. Ez az egyértelmű támadás világosan mutatja, hogy a bécsi körök most ily módon és ilyen érveléssel igyekeznek a királyt oly irányban befolyásolni arra, hogy valóban szakítsa meg Kossuth-tal és a függetlenségi párttal a tárgyalásokat.

Ennek az aknamunkának nagy hatását mutatja az a rendkívül nagy telefonforgalom, amely ma Budapest és Bécs között bonyolódott le. Egész délelőtt állami beszélgetésekre használták s vezetőket s még sürgős magánbeszélgetést sem lehetett kapni. Ez az állami beszélgetések tulajdonképpen a válság dolgában folytatott tanácskozások, a melyeknek eredménye majd csak ezután fog kiderülni.

A függetlenségi párt értekezlete.

A függetlenségi párt a bécsi aknamunkák dacára szilárdan kitart álláspontja mellett, bárha a hatvanhetesek is minden eszközt felhasználnak arra, hogy a bécsi törekvéseket támogassák. A párt harcos tagjai, akiket azonban az egész párt követ, ma délelőtt találkoztak Justh Gyulánál a képviselőház elnöki termében és nagy felháborodással konstataáltak, hogy a néppárt és az alkotmánypárt a nemzetiségekkel és horvátokkal szövetségbe igyekeznek gáncsot vetni a függetlenségi párt küzdelmei elé. Nagy tetszéssel fogadták azonban azt a hírt, hogy a radikális szerbek négy képviselője, akik sohasem helyeselték a nemzetiségi csapat magyarellenes akcióját, a függetlenségi párt-hoz csatlakoznak.

Justh Gyula különben ma délután Toronyára utazott, ahonnan holnap este tér vissza Budapestre.

A függetlenségi párt különben holnap csütörtökön délután hat órakor értekezletet tart, amelynek tárgya a kivándorlási tanácsba választandó négy tag kijelölése.

Burián pesti utazása.

Politikai körökben nagy feltűnést keltett az a hír, hogy Burián báró közös pénzügyminiszter ma Budapestre érkezik. Miután tegnap több lap jelezte, hogy Burián báró van kiszemelve egy ugynevezett béke-kabinet alakítására, bizonyosra vették, hogy az utazás ezzel a kombinációval van szoros kapcsolatban.

Sokkal megbízhatóbb volt azonban az az értesülés, hogy a közös pénzügyminiszter a bosnyák alkotmány dolgában fog Budapestre érkezni és Wekerle Sándor miniszterelnökkel tárgyalni. Burián bárónak ez

asszonyka mosolyra vonva keskeny metszésű ajkait.

A férfi most se szólt.

— Tessék felelni. Igen vagy nem!

— Azonnal!

Ujra egy kis szünet. Ugy látszott, nagy lelki tusa ment végbe a férfi bensejében, de aztán katonásan fogta föl a dolgot.

— Ha csak az volna az egyetlen bűnöm, hogy kimaradtam, azt még levelezekélném, de az én bűnöm megbocsáthatatlan.

— Az istenért, mi történt? Beszéljen, ne ejtsen kétségbe. Játszott, vesztett 500 frank, ezer vagy ötezer, beszéljen. Ej az a rouge et noir!...

— Több, sokkal több, majdnem az ön egész hozománya... 60 ezer franc... borzasztó veszteségem volt... becsületbeli adósság...

Az asszony elsápadt, lerogyott a székre s öntudatlanul a szívére szorította kezeit. Nem birt szólni. A férfinak kimeredt a szeme s ebben a pillanatban öngyilkosságra gondolt.

Megint az asszony törte meg a kínos, nehéz szünetet.

— Hát mi lesz most? Mit tett, mit tett?

— Semmi — felelt öntudatlan arccal a férfi.

— Azt gondolja? Emlékezzék csak az apámra, aki sohasem akart katonatiszthez adni s látom, igaza volt, nem volt alapja az elítélésnek, tönkre tette őt is, engemet és önmagát is. Meg vagyok győződve, hogy ezek után egy percig sem hagy önmagán!

— És maga belenyugszik?

— Az apám akaratába igen!

— Ezt látja nem vártam, nem is érdemltem. Belátom, hogy nagyot vétettem, de azért mert egy szerencsétlen véletlen megfosztott a pénztől, ön itt hagy, aki ezelőtt egy hónappal azt fogadta, hogy szeretne, ha semmim se volna, csak én magam úgy volnék minden nélkül, ezért hagyja itt, hogy nyomorult, szerencsétlenné tegyen egész életemen át s önmagát is? Gondolja meg a dolgot, figyelmeztetem, vajjon ha most ugyanennyit nyertem volna, itt hagyott volna-e engem?

— Nem, de a pénzére utálattal néztem volna.

— Ugy? No jó. Tehát határozzon, de az apja nélkül. Csak ki vele, jöjjünk tisztába egymással!

A nő nem felelt.

— Én már kész vagyok a tervemmel. Lemondok a rangomról s kivándorlunk. Ha maga tényleg szeret, ha csak egy kis vonzalmat érez irántam, jön velem. Dolgozni fogok, mert dolgozni akarok. Inkább töröm a föld nehéz göröngyét, vagy töröm a fojtó levegőt bánya szikláját, de ön nem fog nélkülözni. Új élet fog virulni az elveszett vagyion romjain. Jöjjön, ne habozzon kimondani, hogy igen. Tehát?...

Ekkor már szinte fuldoklott az asszony, oda csuszott a férjéhez, görcsösen bekapaszkodott kezébe, majd felemelekedett, szemébe nézett s férfiasan, keményen csak ennyit szólt:

— Önnel akarok menni, én is dolgozni akarok.

a budapesti u
Tallóczy László
alkotmány d
elnökkel.

Szél

Budapest

Kálmán Béc
volt a király
sülést eddig
ték meg, de
mán ma est

B

Budapest
munkatárs
vadar gróf
vonatkozol

— A

megbizzák
uj választás

Bécs

bán ma B
Aehrentha
báró horvát
gadja a kir

Ho

Holló
egy disku
Andrássy

Andr

politikai h
szén 6 ma
jén, hogy
hassak od
kvótaemel
vetésemre

ssak ugyi
kot biztos
felelte nek
bad keze

tilag is m
Andr

hogy a fü
felállításá

Nos

uj koalíci
nemzetisé
volna, mi
vanhetese

A re

t

A
ma délut
folyó ü
nás fog
lákban
zatalával
beléptet

bezését,
tés ellen
házmegy
sunk a

Az

Dicsőfi
monffy
helyette

A
zset pre
presbyt

A
czeni eg
ben kös
pélyen

tartozi
mely r
gunk.

A

a budapesti utja azonban elmaradt s helyette Tallóczy László osztályfőnök fog a bosnyák alkotmány dolgában tárgyalni a miniszter-elnökkel.

Széll Kálmán a király előtt.

Budapest, október 6. Hírszerint Széll Kálmán Bécsbe utazott s ma kihallgatáson volt a királynál. Az audienciáról szóló értesülést eddig hivatalos helyen nem erősítették meg, de nem is cáfolták meg. Széll Kálmán ma este érkezett Budapestre.

Batthyányi a válságról.

Budapest, október 6. A bécsi Zeitschrift munkatársa meginterjuvulta Batthyányi Tivadár grófot, aki a magyar politikai válságra vonatkozólag a következőket mondta:

— A válságra két megoldás van. Vagy megbizzák a többséget a kormányzással, vagy új választásokat irnak ki.

A bán audienciája.

Bécs, október 6. Rauch báró horvát bán ma Bécsbe érkezett s hosszasan a Berenthai gróf külügyminiszterrel. Rauch báró horvát bán holnap kihallgatáson fogadja a királyt.

Holló Lajos Andrásyról.

Holló Lajos a függetlenségi körben egy diskusszió kapcsán így nyilatkozott Andrassy politikai szerepléséről:

Andrassy legjobban tudhatta, hogy a politikai helyzet ekként fog kialakulni. Hiszen ő maga keresett fel engem annakidején, hogy engem rábeszéljen arra, miképp hassak oda a függetlenségi pártban, hogy a kvótaemeléshez hozzájáruljon. Azon ellenvetésemre, hogy erre a függetlenségi párt csak úgy lesz kapható, ha az önálló bankot biztosítják a nemzetnek, Andrassy azt felelte nekem, hogy a bankkérdésben szabad keze lesz az országnak és ezt határozatilag is megállapíthatjuk.

Andrassynek tehát jól kellett tudnia, hogy a függetlenségi párt az önálló bank felállításához ragaszkodni fog.

Nos, és mit szólnak a mai parlamenti új koalícióhoz? A nemzetiségiekhez. Ha a nemzetiségiek esetleg velünk szavaztak volna, micsoda patáliát csaptak volna a hatvanhetesek!

A református egyház ügyei.

Ülés a presbyteriumban.

A református egyház presbyteriuma ma délután ülést tartott, amelyen javarészt folyó ügyekkel foglalkozott. Az egyháztanács foglalkozott a többiek között az iskolákban az egyfolytában való tanítás behozatalával, amelyet november elsejétől életbeléptetnek. A homokkerti lakosság felebbezését, melyet a Varga utcai templom építés ellen adtak be, felterjesztették az egyházmegyéhez. Az ülésről részletes tudósításunk a következő:

(A genfiiek köszönete.)

Az ülést fél négy órakor nyitotta meg Dicsőfi József lelkész-elnök. A távollévő Simonffy Imre világi elnököt Komlóssy Arthur helyettesítette.

A presbyterium az elhunyt Jeney József presbyter helyébe Varga Károly pót-presbytert hívta meg.

A genfi protestáns egyházak a debreczeni egyházhoz körlevelet intéztek, amelyben köszönetet mondanak a Kálvin-ünnepélyen való képviseltetésért. Olyan hálával tartozunk nektek — írják a genfiiek — a mely megmarad mindaddig, míg mi magunk.

A presbyterium örömdetesen vette ezt

tudomásul és elrendelte, hogy a körlevelet levéltárba helyezze.

(Az egyfolytában való tanítás)

Nagy vitát provokált a presbyterek és egyháztalálkozó felebbezése az elemi iskolákban az egyfolytában való tanítás behozatala ellen.

Somogyi Pál előadó javasolja, hogy a felebbezést terjesszék fel az egyházmegyéhez. Bacsó Dezső dr.: Tekintettel arra, hogy már mindenütt megvalósították a déli elöltti tanítási rendszert, csak a református elemi iskolákban nem, de tekintettel arra, hogy az csak egy évi próbaidőre van betűzve, indítványozza, hogy az egyfolytában való tanítást e felebbezés dacára is léptesékek életbe.

Hozzászóltak még e kérdéshez Szele György, Könyves Tóth Kálmán, Dicsőfi József, Komlóssy Artur, Péntes Sándor.

A presbitérium végül is úgy határozott, hogy elfogadja a dr. Bacsó Dezső indítványát s így a presbitérium határozatát a felebbezés dacára is november elsején életbe lépteti, azzal a hozzáadással, hogy ez a jövőben precedensül nem szolgálhat.

(Az új templom.)

Tudvalevő, hogy a legutóbbi presbitériumi gyűlés elhatározta, hogy az új református templomot a Varga utcai részen építteti fel. Ez ellen a Homokkerti lakossága felebbezést adott be, amelyet az egyházmegyéhez fogunk felterjeszteni.

Az iskolaszék elnöksége bejelentette, hogy az elemi iskolákba 2153 fiú és 1961 lány, összesen 4114 növendék iratkozott be. Több kisebb fontosságú ügyet intéztek még el ezután s ezzel az ülés véget ért.

Színház és Művészet

A színház műsora.

Csütörtökön: *János vitéz*, operett. (A. bérlet.)

Pénteken: *Válás után*, vígjáték. (B. bérlet.)

Szombaton: *Kedélyes paraszt*, operett. (C. bérlet.)

Bánk bán. Sok-sok éve már a Bánk bán adja elő az aradi októberi gyásznapi emlékére a debreceni színtársulat. A sok-sok év alatt Bánk bán előadásai is inkább ünnepi, mint jó előadások voltak, de ez a mai Bánk bán előadás, ez határozottan csak ünnepi volt. A telt ház jelezte az ünnepet. Az előadás jószágát semmi sem jelezte. Kivétel a férfiszereplők közül csak Lugossy és Arkosy alkottak. Lugossy a címszerepet játszotta nagy intelligenciával, erős művészi talentumának teljes felhasználásával. Nehéz, minden szavában mély tanulmányt igénylő szerepét tökéletes kidolgozással, megrázó drámai erővel s mindenképpől — ami Lugossyban teszi a kiváló tehetségű drámai színészt — imponáló intellektussal játszotta meg. A nyiltszíni tapok: a publikum tettségének eme mondhatni önkénytelen nyilvánulásai mutatták, hogy ma Lugossy uralta a színpadot. Jobb Bánk bán nagyon rég láttunk a debreceni színpadon. Arkosy Petur bán hálás, gyönyörű szerepét játszotta nagy sikerrel. Arkosy sokoldalúságával teljesen beleéi magát — e nem egészen rá mért — szerepbe is. A női szereplők Huzella (Melinda), Gazdy (Gertrud) és Báthory (Izidora) jók voltak. Különösen Huzella csillogtatta tehetségét Melinda csodaszép finom alakjában. Nem jó kezében volt azonban Tiborcz, Biberach és Ottó szerepe. Tiborcz Gyöngyi Izsó volt, aki kétségkívül kitűnő színész és elsőrangúan kardkírozó humoros epizód alakokat. De kissé sekat, a kelleténél többet visz be egyéniségéből a — Tiborcz alakjába, ez pedig nagy kár, mert Tiborcz minden egyéb a világon, csak éppen nem humoros epizód alak. Biberachot Kemény játszotta és valami gyöngye Luczifer kópiát csinált ebből a gyönyörűen és hatalmas írói tehetséggel megrajzolt alakból. Ottó Kardos Géza volt, hiányzott a já-

tékából sok minden, ami illúziót kelt, ami egy könyv-alaknak életet tud adni a színpadon. Semmi erő nem volt a játékában az Ottó gyengeségéből.

(Lais.)

Darabváltozás. A holnapra hirdett Erdészlány helyett az igazgatóság az Aradról érkezett lengyel vendégek tiszteletére a rendező bizottság megkeresésére *János vitéz*-t, Kaosch Pongrác klasszikus magyar daljátékát tűzte ki műsorra, a címszerepben Rózsa Lillivel, mint vendéggel. Huskát Gyöngyi Jolán, a királykisasszonyt Bárdos Irma, a trázsamestert Arkosi Vilmos adja, a többi a már tavalyról ismert elsőrangú kiosztás szereplői.

Elvált asszony. Lázás készülődással folynak naponta a próbák Fall Leó nagysikerű operettjéből, mely a legközelebbi operett-ujdonsága lesz a színtársulatnak és melynek vasárnap este lesz a bemutatója. Két év óta alig volt az operett-irodalomban oly szenzációs és maradandó sikerű ujdonság, mint *Az elvált asszony*, melynek kitűnő mulatózó szövege már magában, mint vígjáték is megállná helyét. Fall zenéje a Dollárkirálynő óta óriási haladást mutat és különösen a zenekarra ró nagyobb feladatot. Az igazgatóság nagy figyelemmel állítja ki ezt a szép zenéjét, nagysikerű ujdonságot, melytől az idény egyik kasszasikerét reméli.

Naptárt, nagy terjedelmű irodalmi részt Debreczen és Hajdúvármegye teljes cím-tárát és sok képet tartalmazó ajándékkönyvet minden előfizetőnk. 340 oldal teljesen ingyen.

Kossuth Ferenc a debreceni függetlenségi párthoz.

Ajánlja Tüdös János dr.-t.

Még a debreceni függetlenségi párt intéző bizottságának ülése előtt megirtuk volt, hogy az országos függetlenségi párt elnöksége a debreceni függetlenségi párt vezetőségével egyidőben megállapodott Tüdös János dr. személyében az első kerület képviselői állására.

Erről Kossuth Ferenc pártelnök a következő levélben értesítette ma a debreceni függetlenségi pártot:

Országos Függetlenségi és 48-as párt Erzsébet-Körut 43.

Budapest, 1909. okt. 5 én.

Igen tisztelt Pártelnök Ur!

Bakonyi Samu és Csanak János képviselő társaim utján arról értesültem, hogy a debreceni I. választókerület függetlenségi és 48-as pártjának intéző-bizottsága legutóbb tartott ülésében a nagyérdemű néhai Thaly Kálmán gyászos elhalálása folytán megüresedett debreceni I. választókerületben dr. Tüdös Jánost a debreceni függetlenségi és 48-as párt oszlopos tagját fogja a nagygyűlésnek képviselőjelöltül ajánlani.

Mint az országos függetlenségi és 48-as párt elnöke örömmel fogadtam Tüdös János dr. jelöltetését és megvagyok győződve arról, hogy az ő személyében pártunk erős és kipróbált harcost nyerne. Felkérem debreceni pártunk intézőbizottságát és a párt minden egyes tagját, hogy dr. Tüdös János megválasztására nézve igyekezzenek egyhangú megállapodásra jutni és az ő nevével vigyék diadalra pártunk zászlaját. Biztosíthatom debreceni pártunkat arról, hogy az országos központ dr. Tüdös János megválasztásához a leg-

messzebbmenő erkölcsi támogatással járul hozzá.

Felkérem igen tisztelt Pártelnök urat, hogy a párt ottani nagy választmányával és az I-ső kerület választó közönségével mindezeket közölni sziveskedjék.

Hazafias üdvözléssel
Kossuth.

A debreceni függetlenségi párt intéző-bizottsága holnap ülést tart, melyen megállapítja Tüdös János dr. programbeszédének napját.

Botrány a Péterfia-utcán.

Merénylet egy uriaszony ellen.

Mélyen felháborító incidens történt ma a déli órákban a Péterfia-utcán. Egy fekete ruhás, urias megjelenésű hölgyet inzultált egy iparosnak látszó ember s ebből az inzultusból aztán hatalmas utcai botrány keletkezett s ha a vakmerő támadó idejekorán el nem menekül, akkor talán meglinecelte volna a feldühödött tömeg. Az esetnek egyébként igen érdekes előzményei vannak.

Szarvas Béláné, egy debreceni magánhivatalnoknak felesége ma délben a Piac-utcai gyümölcsárusító helyen vásárolt szőlőt. A gyümölcsöt egy kis papirzacskóba tette s úgy ment vele a Péterfia-utcai lakása felé.

A Péterfia elején szembe jött vele egy kőműves pallérnak vagy iparosnak látszó ember, aki, amikor meglátta az urinőt, megállott a sarkon s konfidens hangon megszólította az urinőt.

— Nem adna nekem abból a szőlőből szép asszony? — kérdezte az ember Szarvasné felé. Az uriaszony erre éktelen haragra lobbant.

— Szemtelen részeges fráter — szidta le. Ha el nem takarodik innen, rendőrt hívatok.

A férfi azonban, aki még ittasnak sem látszott, rendületlenül követte a már szinte menekülő asszonyt. A Péterfia-utca közepén aztán a legperfidebb tette vetemedett. Utólérte a botrány elől menekülő asszonyt, akit a hajánál megragadott és magához akarta szorítani.

A megtámadott asszony erre sikoltozni kezdett és segítségért kiabált. A nagy lármára az utcából egy egész csapat ember sereglett össze, akik, miután átlátták, hogy itt milyen botrány folyt le, megakarták linecelni a merénylőt.

Egy uriember sietett a megtámadott uriaszony segítségére, aki a legközelebbi rendőrszem segítségét vette igénybe s így Szarvasné minden további baj nélkül eljuthatott lakására. A legérdekesebb a dologban az, hogy a nagy zürzavarban maga a merénylő elillant.

Irodalom.

Tolstoj berlini előadása. Szentpétervárról jelentik: Tolstojt értesítette barátja Schmidt, hogy a berlini rendőrségnek semmi kifogása az ellen, hogy Tolstoj ott előadást tartson. Az előadás tárgya Tolstojnak a békemozgalomra vonatkozó dolgozata lenne. A rendőrség csak azt kötötte ki, hogy Tolstoj fölolvassandó művét előzetesen elolvashassa. Mikor Tolstoj a táviratot elolvasta, e szavakkal fordult környezetéhez:

— Mit szólnának hozzá, ha Berlinbe

mennék? Pétervárt nem nagyon örvendnének, azt hiszem?

Az utazás azonban nagyon kétséges Tolstoj kora és gyöngékedése miatt. Tolstoj műve a világképről legközelebb három nyelven fog megjelenni.

Hjah, az üzlet: üzlet.

A miniszterelnök bora a császárvárosban.

Mikor Wekerle Sándor a válság dolgában utóljár a Bécsben járt, mint rendező, az újságírók akkor is nyomába szegődtek. Ahová csak fordult a miniszterelnök fogatja, árnyékként követte mindig két-három fiakker.

Igy jutottak el a Dam-gasséba. Az újságírók meglepetve néztek egymásra.

— Mi a manót keres itt a miniszterelnök? Hiszen itt semmiféle hivatalos személyiség nem lakik? Csak nem...

Ezt a „csak nem“-et dicszkrét mosoly kísérte és arra emlékeztetett, hogy voltak miniszterelnökök, a kik ha Bécsben jártak, nemcsak a bécsi kéz bárdolatlan fogását érezték, hanem kicsiny, puha, fehér kacsók emlékét hozták magukkal Budapestre.

— De Wekerle — fűzték tovább — jó család-apa, jó férj, ő ilyet nem tesz talán magáért a készfizesékek fölveteléért sem! De ki tudja... A kövér ember néha nagyot ugrik.

És lesték, hová tér be a miniszterelnök. Hát egy vendéglőbe nyitott be, ahol nagy reverenciákkal fogadták. Letöltötték egy sarokasztalhoz, ahová nemsokára letelepedett maga a vendéglős is, — meg a vendéglősné is, sőt még a vendéglős gyerekei is. És látták, hogy Wekerle élénken beszél és minden szavát erős gesztus kíséri. Mintha valamiről meg akarta volna győzni a vendéglős családját: a felső teste előre hajolt, a szeme villogott, a gesztusai elevenek voltak. Látszott minden mozdulatán, hogy minden áron szeretné a maga vélekedését a vendéglősre oktatólni.

— Ez valami cselszöveg, — suttozta az utcán egy bankos újságíró, — fogadni mernék, hogy most árulja el az önálló bankot.

Ebben a pillanatban a vendéglős mosolyogva a miniszterelnök markába csapott, mire Wekerle nevetve kiáltotta:

— Gemacht!

A nagy titok néhány pillanat múlva kipattant. Az a vendéglős mérte ki a miniszterelnök borait Bécsben. Éppen aznap adott el neki tíz hordóval, — kissé drágán, (mint ahogy később a vendéglős maga mondta).

Az egyházi főgondnok büne.

Az „e-könyvelt“ harang-díjak.

Egy szerencsétlen, már a hetven év felé hajló öreg ember állott ma vádlótként a debreceni kir. törvényszék büntető tanácsa előtt. Csoré Sándor a derecskei egyháznak az főgondnoka az illető, akiről kilenc évi hivatalnokoskodás, pontos szolgálat után derült ki az a kellemetlen dolog, hogy az egyházat kétszázhatvan koronával megkárosította.

Az ősz fejjel a bűn útjára tévedt főgondnok talán beszámíthatatlan pillanatban követte el tettét, amiért most keserves lelki-gyötrelmek között kellett beszámolni a bíróság előtt.

Csoré Sándor 67 éves derecskei lakos kilenc éven át volt az ottani egyház főgondnoka. Kifogástalan pontossággal látta el az idő alatt munkáját s az előjáróság mindenkor megbízott az öreg tisztviselő becsületében. Tekintettel előrehaladott korára és betegségére, egy évvel ezelőtt arra kérte az egyházat, hogy mentse föl állásától, a mi meg is történt.

Most, hogy a Csoré által vezetett könyvek más kezekbe kerültek, igen furcsa dolgok tűntek elő. Kitűnt ugyanis, hogy a főgondnok olyan tételeket könyvelt el, a

melyért járó pénzekkel nem számolt el az egyháznak.

Több halálozás alkalmával, a nagyharangért befizetett hat-hat korona harangdíjak elszámolását sehol sem találták meg.

A pénzt lefizették Csorénak, de az említett hat koronából kétszázhatvan koronára szaporodott összeggel nem számolt el a főgondnok az egyháznak s bizonyosnak látszott, hogy Csoré ezt a pénzt elikkasztotta.

Miután a bűnvádi följelentést megtették ellene, a bíróság ma tárgyalta az ügyet Oláh Miklós dr. táblai bíró elnöke alatt. A tárgyalás reggel kilenc órától késő délutánig eltartott s közel hatvan tanut hallgattak ki.

A vádlott kezdetben tagadni próbálta bűnét, a tanuvalomások azonban nagyon rácsáfoltak, miért is a bíróság Csorét sikkasztásért két havi fogházra ítélte.

Barátságból véres verekedés.

Kifosztott bőszőrményi gazdálkodó.

Az elmúlt szombaton vakmerő rablótámadás történt Hajduböszörményben. Egy gazdálkodót fosztottak ki s ráadásul még úgy össze is verték, hogy az hónapokig is fogja az ágyat nyomni. Az eset részletei a következők:

Tömöri Antal 39 éves hajduböszörményi gazdálkodó a Hajnal féle ottani kocsmába tért be a múlt hét valamelyik estjén egy-két pohár borra. Ott mulattak már javában L. Kovács Gábor és L. Kovács Imre hajduböszörményi legények is. — Az ő asztalukhoz telepedett le Tömöri Antal is borozgatni.

Eleinte csak lassu tempóban folyt az idogálás. Később azonban L. Kovács Gábor és L. Kovács Imre erősen kinalgatni kezdtek Tömöri Antalt. Tömöri eleinte vonakodott, aztán azonban belemerült az ivásba, úgy, hogy azon vette észre magát, hogy már alig áll a lábán.

Nemsokára aztán együttesen eltávoztak a vendéglőből. Amint egy zug utcába értek, egyszer csak L. Kovács G. megtámadta Tömöri Gábort. Az öklével kezdte ütlegelni s elvette tőle 250 korona készpénzt. L. Kovács Imre pedig a mellényzsebében levő 8-9 korona apró pénzt szedte ki s aztán ott hagyta Tömöri Gábort, aki nagynehezen hazatárgyolt. A kirabolt ember rendkívül súlyos sérüléseket is szenvedett.

Tömöri Gábor megtette a följelentést a debreceni kir. ügyészségen támadói és kifosztói ellen.

SPORT.

Debreceni athléták sikere Budapest. Október 3-án és 4-én rendezte a M. A. C. szokásos nemzetközi őszi athletikai viadalát. A szokottnál nagyobb érdekességet kölcsönözött a viadalnak Walker (Délafrika) és Duncer (Délafrika) világbajnokok startolása a 109 yardos síkfutásban, illetve 120 yardos gátfutásban, kívülük részt vett a versenyben számos kontinentális athléta is. Bennünket debrecenieket azért érdekel közelebbről is e verseny, mert részt vett azon a Debreceni Tornaegylet két illusztris tagja: Mudin Imre és Vadon Géza dr. Ujat írni mindketőjükéről igazán felesleges, nevék nemsokára Magyarországon, hanem Európaszerte ismeretes. Mudin Imre, eme istentől megáldott all round athléta, 1276 m. és súlydobásával

megnyerte a nagy értékű államdíjat, míg 172 cm-es magas ugrásával a második helyet foglalta el, megjegyzendő, hogy e sport eme ágára csak a legújabb időkben, alig pár hete adta rá magát és már is a legelsőkhöz közzé küzdötte fel magát e téren is, eklatáns tanulójelét adva ezáltal mindenféle sportágra való rátermettségének. A klasszikus pentathlonba, mely svéd-gerelyvetés, hellén diszkoszvetés, helyből távugrás, 198 m-es síkfutás és birkozásból állott, Mudin Imre a második helyet biztosította magának, az első bátyja Mudin István lett. A másik athlétánk Vadon dr., Magyarország és Csehország, valamint Ausztria magasugró bajnoka és rekordere, 176 cm-es ugrásával nyerte versenyt és ezáltal Frigyes főherceg gyönyörű vándordíját.

HIREK

— Október 6 Debrecenben és a fővárosban. A nemzeti katasztrófa évfordulóját ebben az esztendőben is szokott kegyelettel ülte meg Debrecen hazafias társadalma. Kegyelettel emlékezett meg az aradi vértanúk gyászos tragédiájáról, amely most már be van iktatva a magyar történelem legnevezetesebb eseményei közé. Az október 6-iki ünnep határozottan kimagaslik a többi sablonos nemzeti ünnepségek sorából.

Elsősorban természetesen az iskolák ifjúsága róttá le köteleességszerű kegyeletét a nemzeti ügy áldozatainak szent emléke iránt.

A főreáliskola az idén is leróta kegyeletét a tizenhárom vértanu emléke iránt. Október 6-án több tanár vezetése alatt az egész tanuló ifjúság kivonult a honvédtemetőbe és Nagy Sándor halmához. A temetőben Madai Pál tanár magas szárnyalású beszédben méltatta a szabadságharcot és a tizenhárom hőst, Nagy Sándor oszlopánál Kardos Albert magáról, Nagy Sándorról emlékezett meg szép szavakkal. Mi két helyütt egy-egy szép szavalt is hangzott el, a kóroszlán lábánál Glück Zoltán 8. o. t., az emlékoszlopnál Markovits Lajos 7. o. t. szavalt.

A debreczeni nyilvános magán polgári fiúiskolában 1849. okt. 6-ának 60 éves évfordulója alkalmából Székely Simon igazgató tartotta a gyásznapot méltató beszédet. Egyben tisztikart választó gyűlést tartott az iskola ifjúsági önképzőkörre. Elnök lett: Klein Ede IV. o. t., alelnök: Láng Árpád IV. o. t., főjegyző: Löbl Sándor IV. o. t.; választottak még egy aljegyzőt, könyvtárost és minden osztályból 2—2 választmányi tagot.

A városházán és a megyeházán kitűzték a gyászlobogót.

A fővárosban a tizenhárom vértanu emlékére több templomban gyászistentiszteletet tartottak. A belvárosi egyetemi templomban kilenc óraker Batthyány Lajos miniszterelnök lelki üdvéért csöndes gyászmisét mondtak.

A csöndes mise után megkezdődött a hivatalos gyászistentisztelet, amelyen igen sokan vettek részt.

A rekviem befejeztével a gyászoló gyülekezet átvonult a Vigadóba, ahol az egyetemi ifjúság tartotta meg szokásos évi gyászünnepségét. A Vigadó zsufolásig megtelt. Az ünnepi beszédet Ballagi Aladár mondta, míg az ifjúság részéről Tóth László beszélt. Szavaltatok és ének fejezte be a megható ünnepséget.

— Nem jönnek a lengyelek Debrecenbe. Arad város polgármesteri hivatalától ma, az éjszaka folyamán távirat érkezett Kovács József polgármesterhez, amelyben a Magyar-Lengyel klub tagjai sajnálattal jelentik be, hogy a tervezett debreceni utazásuk a körülmények folytán elmarad s hogy holnap nem jönnek Debrecenbe. Ez az éjtéli távirat, amelyben a lengyelek lemondtak a debreceni látogatásról, meglehetősen kellemetlen zavarokat okozott, annál is inkább, mert a rendező bizottság már minden intéz-

kedést megtett a legyel-vendégek méltó fogadtatására.

— A nagybeteg cárné. Pétervárról táviratozzák: A cárné fölött orvosi konzilium volt. Az orvosok megvizsgálták a cárnét és azt találták, hogy régi idegbaja tért vissza, de a fordulat nem aggasztó. A cárnénak, aki csak nagy kimerültségről panaszkodik, feltétlen nyugalmat ajánlottak az orvosok s erre való tekintettel a cár végleg letett külföldi utitervéről.

— Eljegyzés. Knapok Jenő debreceni gyógyszerész, a fiatal gyógyszerész gárdának egyik legképzettebb, szimpatikus tagja eljegyezte Szikszay Málkát, Debrecen első helyű hölgyvilágának ritka műveltségű szép tagját, Szikszay Lajos debreceni építész leányát.

— Léghajón az északi pólusig. Berlinből táviratozzák: Friedrichshafenből jelentik: Zeppelin gróf irodájában tegnap érkekezett volt, melyen Henrik porosz herceg, Zeppelin üzemének igazgatója Colmann mérnök és Hergesell tanár titkos tanácsos vettek részt. Az érkekezleten végleg elhatározták, hogy a német léghajós társaság bizottságot alapít a sarkvidékek kormányozható léghajók segítségével való felkutatására.

— A pápa unokatestvére. Milánóból táviratozzák. Szartó Auetta Piusz pápának unokatestvére vallási rajongása folytán elmebajos lett. Az volt a rögeszméje, hogy ő csak úgy kerülhet a menyországba, ha még itt a földön győtrelemessé teszi az életét és kinozza magát. A szerencsétlen leány tegnap leöntötte magát petroliummal s aztán meggyújtotta. Ruhája egy szempillantás alatt lángba borult s amikor hozzátartozói herohantak a szobába, a pápa unokatestvére már szénné égett.

— Ipari vállalkozások a kamara kerületében. A debreceni kereskedelmi és iparkamara kerületének északi vidékén néhány figyelemreméltó nagyobb szabású vállalkozás alakul ki. Ilyen a beregszászi hordógyár. Egy 300 ezer koronás részvénytőkével meginduló gyári vállalat fog ott létesülni. A részvényjegyzések javában folynak. Egy porcellán agyag termelő telep iránt is indult meg ugyanott mozgalom, amely a Beregszász körüli hegyek elsőrendű agyagát lesz hivatva kiaknázni. Ugyancsak vállalkozó érdeklődés mutatkozik a beregi és ugoceai hegyvidék szénttartalmának felalálása és kiaknázása iránt.

— Új doktor. Péterfy János püspökladányi segédjegyzőt szombaton államtudományi doktorrá avatták a kolozsvári tudományegyetemen.

— Eltűnt plébános. Aradról jelentik: Szathmáry Géza pécskai plébános, ki már tizenöt év óta volt a pécskai plébánián, egy hónappal ezelőtt eltűnt. A plébános levelet hagyott hátra, amelyben azzal okolja meg eltűnését, hogy a plébánián nagy rendetlenségek vannak. Csernoch János püspök vezette a vizsgálatot és 42.000 korona hiányt állapítottak meg. Senki sem sejtí, hogy az öreg pap hova tűnhetett.

— November elsején tárgyalják a Haverda-ügyet. Hirt adtunk róla, hogy a Haverda-ügy előreláthatóan októberben kerül az esküdtsek elé. Szabadkáról jelentik, hogy az ügyészi vádirat ellen emelt kifogások fölött október 12-én dönt a szabadkai törvényszék s csak ezután eshetik szó a vég-tárgyalásról. Szalánszky József törvényszéki bíró, az esküdtsek elnöke, úgy nyilatkozott, hogy ha a vádtanács a vádat valamennyi gyanúsított ellen fönntartja, úgy a tárgyalás november elsején kezdődik meg.

— Új ügyvéd Debrecenben. Jakobovics József dr., a debreceni jogászfisúsnak jeles képzettségű tagja, a napokban tette le a budapesti ügyvédvizsgáló bizottság előtt fényes sikerrel az ügyvédi vizsgát.

— A montenegrói összeesküvés. Belgrádból táviratozzák: Cettinjből ideérkezett hírek szerint Montenegroban folytatják a letartóztatásokat a legutóbb fölfedezett összeesküvés ügyében. Eddig több mint száz embert tartóztattak le, köztük Sosica őrnagyot, az ismert hasonnevű vajda fiát. Magát a vajdát is le akarták tartóztatni, de ettől az orosz követ beavatkozása folytán elálltak.

— Százkilométeres repülőverseny. Berlinből jelentik: A zürichi nemzetközi léghajószervezetlet elhatározta, hogy 1910-ben a Gordon-Bennet-díjért ismét repülőgépvetsenyt rendez. A verseny legalább öt kilométer hosszú zárt pályán fog lefolyni és a versenyzőknek száz kilométernyi utat kell megszakitás nélkül megtenniük. Berlinből jelentik, hogy a Zeppelin-egyesület Friedrichshafenben léghajós-iskolát létesített. A világ legelső léghajós-iskolájának, amely tegnap nyílt meg eddig kilenc növendéke van.

— Elhunytak. Az állami anyakönyvi hivatalnál ma a következő haláleseteket jelentették be: Jeney Róza ref. 6 hónapos, Tóth N. ref. 1 napos; Vass László r. kath. 10 hónapos; Konez N. r. kath. 2 napos; Ballay Sándorné g. kath. 33 éves; Rác Mária r. kath. 2 éves; Mátyus Eszter r. kath. 14 hónapos; Bajt Mihály r. kath. 40 éves.

— Gyilkosság az esküvőn. Párisból jelentik: Toulonban tegnap egy esküvőn véres tragédia történt. Grast ügyvédjelölt ment esküdni a templomba nagy nász néppel, mikor a templom ajtajában megszólította őt egy leány. A vőlegény, hogy elkerülje a botrányt, a leánnyal néhány lépésre eltávozott s addig a nász nép várakozott. Egyszerre csak rémülten látták, hogy az ügyvédjelölt összerogyott. A leány törrel sziven szurta a vőlegényt, aki szörnyethalt. A rendőrségen azt vallotta a gyilkos leány, hogy boszút akart állani rajta, — mert őt hűtlenül elhagyta.

— Osztálysorsjáték. Budapesti tudósítónk sürgönyzi: Az osztálysorsjáték ma húzásán a következő számú sorsjegyek nyertek:

400.000 koronát nyert: 96566.
25.000 koronát nyert: 51457.
10.000 koronát nyert: 109165.
5000 koronát nyertek: 35864 69825 93477.
2000 koronát nyertek: 24639 40281 43077 45377 46505 47458 52471 53021 61968 64288 65006 72916 73228 76286 83616 84378 87828 91203 91241 93143 97946 99875 100039 102216 102646.

1000 koronát nyertek: 2432 5784 8468 11179 12347 18327 20838 28589 28786 31789 33577 34291 38002 38562 39239 42401 42647 43206 46311 49702 50952 51496 54924 55229 56112 56186 57078 58605 59102 59741 60427 61725 63650 63662 65092 68199 69941 71535 71978 74768 75670 76472 82124 86698 88629 89209 91955 92195 92907 95411 98048 98892 99880 101393 105854 107894.

500 koronát nyertek: 304 2548 5129 9568 11090 14620 16590 18483 20812 24295 24840 26825 26467 28890 29624 29979 30332 32063 33234 32217 33636 33380 34889 36066 36254 36741 40741 42514 42584 42837 43145 46920 60842 51595 51814 52447 53019 54455 56165 57926 58046 59957 60110 62722 67271 67860 68291 69320 70910 71627 72782 74959 75235 89530 79914 83698 86113 88186 88694 90451 90909 91566 95420 95609 99981 103307 103655 106164 106522 109182.

A többi kihuzott számok 200 koronát nyertek.

— Kugler Gerbeaud cukorkák főraktára Kontsek Géznál.

— Fráter Lóránt legújabb nótáskönyve megjelent és 2. koronáért kapható Aczél Antiquáriumban. Tisztán csakis Fráter nótákat tartalmaz, többek közt „Tele van a város akácflavirággal” stb. Pédányok csak korlátolt mennyiségben kaphatók.

— Royal kávéház a családok és társaságok legkelembesebb szórakozó helye. Minden este zene. Tisztelettel Hauer Bertalan.

— Ujtás a színházi cukorkákkal.
A debreczeni első Gőzcukorkagyár, hogy a közönségének a színházi cukorkák könnyű beszerzését lehetővé tegye, 30, 60 filléres és 1 koronás izléses és csinos csomagokban állandó készletet tart Piacz-utcán a Tisza palotában berendezett üzletében. A dobozok, melyekben 20 különféle fajta legfinomabb cukorka van csomagolva, a gőzcukorkagyár eredeti pecsétjével vannak leragasztva és kizárólag csak a fenti üzletben kaphatók.

— Mielőtt ruha szükségletét fedezné ajánljuk Kincs Arthur és Társa Piacz utca 58. sz. Ipar és Kereskedelmi Bank palota, a hol szebbnél szebb őszi újdonságok érkeztek és vásárlási kényszer nélkül mehetnek, Aruink jószágáról és olcsóságáról személyesen tessék meggyőződni.

— Percel Carola táncziskolája a Bikában. Beiratkozások a Kandia u. 15. sz. alatti lakáson megkezdődtek. Curzus kezdő és haladó növendékeknek. Boston külön órát.

— Szüreti és szoba tüzijátékok rakétkák, békák, és bombák Mentze Henrik áruházában kapható.

— Vér az élet. Ez a legigazibb közmondás, mert a rendes és egészséges vér nemcsak a testi, hanem a szellemi fejlődésre is hat az embert vidámmá és világosan gondolkodóvá teszi. A vér a forrás, mire az egész testünk fel van építve. A Ferromanganin erősíti és tisztítja a vért és egy időben kizárja a sárga arcszint, bágyadt szemeket, szellemi és testi gyengeséget, kitételeket, ellenben rózsás arcszint és egészséges kinézetet kölcsönöz. Egy család se mulassza el tehát a Ferromanganin-t állandóan tartani, különösen ha gyermek van a háznál, mert egészséges és rendes vér nagyban elősegíti a fejlődést. Ára üvegenként 3 kor. 50 fill. Kapható minden gyógytárban, de biztosan Ferromanganin Cie. Budapest VI. Király-utca 12 szám.

Törvénykezés.

A magzathajtó orvos. Mint jelentetük, a budapesti rendőrség a minap letartóztatta Spitzer Izidor dr. fővárosi orvost, mert egy leányon meg nem engedett orvosi műtétet hajtott végre. A letartóztatást a vizsgálóbíró és a vádtanács is fenntartotta, amely határozat ellen dr. Vázsonyi Vilmos felfolyamodott az ítélőtáblához. A tábla úgy döntött, hogy harmincezer korona óvadék mellett szabadlábra helyezi az orvost. Fővárosi tudósítónk táviratozza: Vázsonyi ma letétbe helyezte a kikötött óvadékot, mire Spitzer Izidort szabadon bocsátották. A bünygyi eljárást természetesen tovább folytatják.

Fogházra ítélt verekedő legények. Ez év április havában történt, hogy egy korecsmai mulatozás után B. Nagy Imre, Gajdác Márton és Gergely, bőszőrményi legények, tetteleg bántalmazták Monory Sándor, Csiku Mihály és Simon Mihály csendőröket. Ezt az ügyet ma tárgyalták a debreceni kir. törvényszéken, Hoffmann József elnöklete alatt s a bíróság B. Nagy Imrét három havi fogházra, a két Gajdác-fiút pedig egy-egy havi fogházra ítélte.

VAROSI SZÍNHÁZ.

A) bérlet 3-ik szám.
Debreczenben időző lengyel testvérek tisztelőtére 1909. évi október 7-én, csütörtökön:

Rózsa Lili mint vendég.

János vitéz.

Daljáték 3 felvonásban. Petőfi hasonló című költsői elbeszéléséből írta Bakonyi K. Zenáját Heltai J. Verseire szerző Kacsó Pongrác.

Személyek:

- Kukoricza Jancsi — Rózsa Lili.
- Iluska — Gyöngyi Jolán.
- A gonosz mostoha — Gerő Ida.
- Strázsamester — Árkosi Vilmos.
- Bagó — Torma Zsiga.
- A falu csöze — Győre Alajos.
- A francia király — Ligeti Lajos.
- A francia királykisassz. — Bárdos Irma.
- Bartoló — Nádor Zsiga.

Holnap pénteken, október hó 8-án: Uj betanulással. B) bérlet 3. szám.

Válás után.

Bohózat 3 felvonásban.

Közgazdaság.

Terménytőzsde.

Schvarcz E. debreczeni bizományos távirati jelentése Budapest, 1909. okt. 6.

| Készáru változatlan | | |
|---------------------------|-------|-------|
| 1909. októberi buza | 14 14 | 14 15 |
| májusi buza | — | — |
| 1910. áprilisi buza | 13 03 | 13 04 |
| májusi roza | — | — |
| 1909. októberi roza | 9 67 | 9 68 |
| 1910. áprilisi roza | 10 03 | 10 04 |
| 1909. októberi zab | 7 54 | 7 55 |
| májusi zab | — | — |
| 1910. áprilisi zab | — | — |
| 1910. júliusi tengeri | — | — |
| májusi tengeri | 6 90 | 6 91 |
| 1909. szeptemberi tengeri | — | — |
| augusztusi tengeri | — | — |

Regény-Csarnok.

A bojár leánya.

— Regény. —

(113.) Irta: **Vértesi Arnold.**

Egyébként a kisasszonynak e barbár országba költözése minden szegénység nélkül történt. Párisban komorna volt egy ott időző oláh bojár családnál s midőn a család több évi Párisban lakás után visszatért Bukarestbe, a párisi komorna is rászánta magát, hogy havonkénti tíz frank fizetés javítással elkíséri a családot Bukarestbe.

A barbár országba nem is volt rossz dolga. A gazdag bojár hölgyek kapva kaptak a párisi komornán. Válogathatott helyen, anyyifelé hívták.

Csak a férfivilág ellen volt panasza Charbon Louise kisasszonynak. „Virágzó évei” valóban úgy kellett leélni itt, hogy szépségét senki sem méltatta figyelemre. Vékony madárképével s rettenetes karcsu természetével, mely derékban alig volt vastagabb egy jó vastag gyertyatartónál, sehogy sem bírt hódításokat tenni itt „e barbárak” közt.

A fiatal urak, kik Párisból jöttek haza, blazirtak voltak mind; a többi báránnyból ködmönös bojár ur másforma fogalommal bírt a női szépségről s máshol kereste azt, nem ott, a hol kiessé, meg kell vallani, durva kifejezésük szerint „csak csont, bőr van, egyéb semmi.”

Hatodfél év óta lakott már Charbon Louise kisasszony a barbárok országában s ez idő alatt egyetlen egy udvarlója akadt, az is egészen közönséges inas. Csak annyiban multa fölül ezt a barbár népet, hogy „frgnezia” volt.

Charbon Louise megunhatta éléggé hatodfél év alatt ezt a barbár világot, a folytonos sertéshusevést, a télen nyáron egyforma unalmat a poros, sáros falukban, hol mindig a „Moniteur de la Mode” utolsó száma után öltözködtek a bojár hölgyek, — sajátkép meg nem monhatni hogy minek vagy kinek a kedvéért; parasztjaikon kívül néha hónapokig sem látta semmi más élő lény.

(Folytatjuk.)

Női ruhaszövetek

az őszi és téli idényre. valamint flanelek, barchetek fekete és színes selymek, bársonyok, gyöndör ruhadíszek

Francia P. D. jegyű fűzők. Arcfátyol, divatövek, gyöngy- és bőr díszítések. Menyasszonyi selymek, koszorúk és látványok

— legolcsóbb szabott árban —

SZABÓ LAJOS FIAI

divat-vaszon- és szőnyeg raktára
DEBRECZEN, Rózsa-utca 1.
Alapították 1842-ik évben.



Urak figyeljenek!

A legszebb és legdivatosabb őszi és téli öltönyöket a legelőnyösebb feltételek mellett készíti

Tóth József

lérti szabó. Vár-utca 2. szám.

Ha a megrendelő fáradni nem akar, kérem értesíteni és mintával elmegyek.

Mennyasszonyok, vőlegények legolcsóbban vásárolhatnak ékszerneműeket, karikagyűrűket

Halász Wándor

órák, ékszerész, vésnök

Debreczen, Piacz-utca. Fehérló szálló. :-: Telefon 696. szám.

Apró hirdetések.

10 szögig 40 fillér, azontul minden szó 4 fillér, a legkisebb hirdetés 40 fillér.

Vastag betűkből szedett minden szó 8 fill. Apró hirdetések előre fizetendők. Vidéki tudakozásnál tessék a válaszlevegőt csatolni.

Betöltendő.

Instructornak alkalmaznék olyan jogászt, bölcsészt vagy teológust, aki három gimnazista fiammal naponta délután 3-tól 7 óráig foglalkozhat. Írásbeli ajánlatok a fizetési igények megjelölésével „Bírálom“ jellege alatt a lap kiadóhivatalába küldendők.

Egy négy gimnaziumot végzett fiatal ember irodai állást keres kezdőfizetéssel. Cím a kiadóban.

Egy házmeister felvétetik Széchenyi 44 alatt.

Egy mindenek szakácsné kerestetik azonnali belépésre. Cím a kiadóba.

Házmeister felvétetik Deák Ferencz utca 5. szám alatt.

Adás-vétel.

Teljes háló és ebédlő butorok jutányos árral kaphatók Vági Török Bálint utca u. 24. szám.

Boros hordók, ujak és használtak, káposztás hordó minden nagyságban kapharó. Péterfia 76. sz.

Vigyázzon! Uraktól levett ócska ruhákat igen tisztességes árral vesz Rósenberg Béni Bádógos-utca 4. szám.

Két festett ágy, sodronnyal együtt eladó. Cím a kiadóba.

Kifűző házi borezet eladó literenként. Cím a kiadóba.

Egy Trimot keresek megvételre Cím a kiadóba.

Új rendszerű női-férfi divatárak és butoreladás. A mai naptól kezdve minden hitelképes egyén kényelmes heti vagy havi részletfizetés mellett szerezheti be nálam szükségletét női divat cikkekben, női kabátok férfi öltönyök, felöltők, mindennemű vásznak és canavásznakban, saját készítésű Cloth és Caschmir paplanokban, valamint egyszerű és modern butorokban. A készpénz mellett áráknál mindössze 5% árkülönbség. Kaiser Salamon, Hatvan-u. 2

Egy majolika petróleum lámpa eladó. Cím a kiadóhivatalban.

Különféle.

Magánkutató iroda. Iskola utca 4. szám Kényes megbízásokat, megfigyeléseket és nyomozásokat elvállal, úgy magán, mint családi ügyekben. Krámer József.

Legújabb női ruhaszövet,
Bársony és selymek,
mosó velezek
dus választékban
raktárra érkeztek
Donogán és Somossy
Debreczen, Kistemplombazár.

KOLIBRI
SZIVARKAHÜVELY.
Peltetlenül izlelje meg mindenki!
Különleges szópókával készül!
A tüdőre nem ártalmas!
Ragaszték mentes!
A géget nem szárítja!
Nicotín mentes!
Kellemes ízű!

KAPHATÓ:
HARMATHY PÁL
szivarkahüvely különlegességek főraktárában
Debreczen, Fűvészkerf-utca 14.

Új faüzlet!

Van szerencsénk a t. vevőközönség tudomására hozni, hogy a Vasutasok Gőzfavágó vállalat r. t. (Debreczeni pályaudvar)

gőzfavágóját és fatelepét

kezelésünkbe átvettük. A bérvágáson kívül foglalkozni fogunk mindennemű kemény tűzfának hasáb (61) és aprított alakban, valamint kőszén, kősz és faszén eladásával.

Kívánatra az árut házhoz is szállítjuk. Glomzárral ellátott szekerekre úgy, hogy az áruk mennyiségéért a legmesszebbmenő felelősséget vállaljuk.

Helyi képviselőnkkel **Grad Rezső** urat (Deák Ferenc utca 10.) biztuk meg, de megrendeléseket elfogadnak mindazon dohánytőzsdék és üzletek, a hol tábláink kilesznek függesztve, valamint telefon 734. utján

A t. közönség becses pártfogását kéri teljes tisztelettel

Leuchtmann Artur és Társai

Figyelem!

Saját érdeke mindenkinek, a ki jó, tartós

saját készítésű cipőt akar viselni forduljon bizalommal

Klein Ferencz

cipő raktárához

ELFENBEIN ADOLF

Simonffy-u. Bérház.

Olcsóbb mint bárhol.

Padló lakki!

minden színben, dobozonként

60 KR.

a Festék gyári raktárban

Hatvan-u. 8. sz. Telefon 205. sz.

Legolcsóbb legjobb bevásárlási forrás

háztartási szükségletek

fedezésére. Ajánljuk:

Arc-krémek, Illatszerek, Hőlgyporok, Kölni vizek, Fogporok, Fogcrémek, Fogpaszták, Fogkefék, Szájvizek, Szappanok, Hajvizek, Szoba-illatok

KÖZPONTI DROGUERIA

DEBRECZEN, Piacz-utca. — Városház épület.

Eladó ház.

A kiskoru Konrad testvérek tulajdonához tartozó és Debreczen Széchenyi utca 50. sz. ház 363 □-ól udvarából 300 □-ól terület a rajta lévő épületekkel együtt 80.000 korona vagyis 15 ezer forintért **önökáron eladó.**

A most említett vételárból mindenekelőtt az ezen házra, nemkülönben az ezen ház végében fekvő Arany-János utca 59. sz. házra egyetemleg betáblázott 25.000 korona takarékpénztári kölcsön, és hátralékban lévő kamatja és törlesztési részletei, nemkülönben 2068 kor. 14 fill. adóáttralék és ennek kamatja stb. fizetendő le, a 25.000 kor. takarékpénztári kölcsön a takarékpénztár engedélye szerint törleszhető.

Az eladandó 300 □-ól területen létesített 12 kis lakhely, házbér havonta 194 kor egy év alatt 2314 kor.

A fentemített és egymás végében fekvő 2 udvar közt a a közös átjárás fentartatik. Ertekezhetni Arany János-utca 59. sz. a. a gyamapánán.

Debreczen 1909. szept. 24.

Számtartói, ispáni

vagy hasonló állást keres 30 éves nős izr. gazdatiszt, ki az összes gazdasági teendőknél kívül a gazdasági könyvelést és levelezést is érti. Szives ajánlatok „Gazdatiszt“ jellegére a kiadóba kéretnek.

Közvetítők díjazva!

Debreceni Tisztviselők Önségélyző Egyletének szabója.

Megérkeztek a legdivatosabb férfi szövet ujdonságok őszi és téli időnyre,

ugyszintén a Debreczeni Tisztviselők Önségélyző Egyesületének mintagyűjteménye.

Szabó László férfi szabó — — — Széchenyi-utca 1. sz.

Iskola öltönyök

valamint férfi öltönyök a legolcsóbban

Grünfeld Adolf és Társánál

DEBRECZEN, kistemplom mellett, sarok bolt kaphatók.

Házlebontás miatt végeladás van Glück Ede cipő üzletében

Placz- és Kossuth-utca sarkán, a Kistemplommal szemben.
Végeladás kezdete naponta reggel 8-12-ig.
délután 2-7-ig.

Kovács Gyula és Társa megnagyobbított női divattermelben DEBRECZEN, Placz-utca 55. (Hungária kávéház mellett.)

⊕⊕ Az őszi és téli idény divat újdonsággal meglepő nagy választékban raktárra érkeztek. ⊕⊕

➡ **Őszi felöltők** angol és sima szövetekből. ➡
Őszi angol divat kosztümök.

Kiváló szép választék

Seel Plüsch és Szörme kabátokban, Szörme boák és karmanjukban, téli posztó felöltők, színházi
és esti köpenyekben, Leány és gyermek kabátok, ugyiszintén gyermek ruhákban.

Különlegességek: selyem, csipke, tüll és angol blousokban, Pongyolák, reform ruhák aljak és jou-
ponókban.

➡ **Legolcsóbb szabott árak mellett.** ➡

LUKÁCS VILMOS és TESTVÉRE cementárúgyára, Debreczen.

Gyár: Ferenc József-ut 3. (Margit-fürdő mellett.) Városi iroda és raktár: Hatvan-u. 5.

Ajánlja: Portland cement **Betoncsöveit**
csatornázások és hidak készítéséhez.

K u t g y ü r ü és egyéb beton gyártmányait
egyszerű és mintázott működő burkolati lapokat
rendkívül olcsó áron.

Beocsini portland és román cement
egyedül elárúsító helye és raktára.